

Rendezni végre közös dolgaikat
Ez a mi munkánk...

Szembesítés

Március 26-27-én a SZIE Pedagógiai Karán konferenciát rendeztek a kisebbségekről. Köszöntőjében József Attila szállóigévé vált sorait idézte *dr. Lipcsei Imre*, a Kar dékánja. Joggal: a kisebbségi kérdés kérdés volt a 19. században, a 20. században, és kérdés napjainkban is – gondoljunk csak a szomszédos országok politikai életében időnként előhúzott „magyar kártyára”. (Hogy a nemzeti hősként kezelt, Dunaszerdahelyen randalírozó futballhuligánjainkat és a romákat ne is említsük.) Ehhez a „rendezéshez” próbált hozzájárulni a színvonalas, őszinte, tárgyilagos hangvételű konferencia. A rendezvény címe: *Nemzetiségeink anyanyelvi oktatásának történeti aspektusai Magyarországon*.

A kissé ijesztően szakmai cím érdekes előadásokat tartart. Az előadók – mint ez az előadásokból nyilvánvalóvá

vált – a kisebbségi kérdés jó ismerői, kutatói: hazai és kárpátaljai főiskolák oktatói.

Dr. Kelemen Elemér (ELTE) a dualizmus kori, *dr. Pornói Imre* (Nyíregyháza) a két világháború közti hivatalos magyar nemzetiségi politikát tekintették át – adatokkal, törvények szövegével igazolva megállapításait. Kíméletlen logikával mutatták be és bizonyították, hogyan vezetett ez a politika Trianonhoz és a „második Trianonhoz”.

Lenyűgöző (és véget érni nem akaró) volt *dr. Gabóda Béla* (Beregszász) *A szlovák nyelv árnyékában* című előadása, amely Kárpátalja két

világháború közti oktatásügyét vázolta – kisebbségi szemszögből nézve. (Kárpátalja akkor Csehszlovákia része volt.) A kivetítő ernyőjén futottak a „vadonatúj” állam valójában demokratikus törvényei. Az előadó szembesítette a törvények szövegét a végrehajtás módjával. A korabeli csehszlovák közigazgatás maradandót alkotott: módszereiket ma is alkalmazzák kései utódaik – művészien kijátszva a törvények szellemét. Azt is bemutatta, hogyan forgatták ki Csehszlovákia politikusai a békeszerződés feltételeit; s hogyan szigorodtak fokról fokra az idő múltával az egykor demokratikusnak tűnő törvények.

A tudomány következtetéseinek hétköznapi vetületét ábrázolta *Ádám Erzsébet* (Beregszász), amikor az „egyszerű emberek” emlékeit idézte. Az egykori Ugocsa és Bereg megye kis falvaiban készített 50 interjú „vallomásaival” igazolta azt a – szintén József Attila-i – szállóigét: *A törvény szövege mindig fölfelrik valahol*. S azt is, hogy a kisebbségi lét gondjai, nehézségei ma is ugyanazok, mint az elmúlt században mindig is voltak.

Dr. Lipcsei Imre a „Békés vármegyei” szlovák nyelvű oktatás helyzetét tekintette át. Előadását békéscsabai és szarvasi példákkal illusztrálta. Az első nap programját záró kerekasztal-beszélgetésen résztvevő vendégek is kifejezhették véleményüket.

A konferencia második napján az „idegen és a nemzeti nyelv történeti tanítás” társadalmi-oktatási vonatkozásait vizsgálták az előadók (*Dr. Halabuk József*, Bp. Kandó Főisk., *Dr. Dráviczki Sándor*, Nyíregyháza; a szlovák nyelv iskolai használatáról értekezett *Dr. Tóth Sándor* SZIE Pedagógiai Kar).

Nagyobb nyilvánosságot érdemelt volna a két nap. *Dr. Lipcsei Imre* elmondta, hogy az előadások – szerkesztett formában – megjelennek, s hozzáférhetővé teszik „kivülállók” számára is.

– Színeken gazdag konferencia volt – összegezte tömören a két napot a levezető elnök, *dr. Pukánszky Béla*, a SZIE rektorhelyettese.

Kutas Ferenc

PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE?

BÁV ZÁLOGHITEL

Egyszerűbb, biztonságosabb, gyorsabb

**ÚJABB
KÖLCSÖNÖSSZEG EMELÉS**

**+ 15%-KAL
TÖBB
KÖLCSÖN**

**SZARVAS
SZABADSÁG ÚT 54-56.**

TEL.: 66/215-751

BÁV BIZOMÁNYI KERESKEDŐHÁZ ÉS ZÁLOGHITEL ZRT.